

Evaluatie zusterrelatie Weert-Yuhang, periode 2009 - 2022

INHOUDSOPGAVE

- 1 INLEIDING
- 2 VRAAGSTELLING
- 3 CONTEXT: RELATIE NEDERLAND-CHINA
- 4 RESULTATEN
- 5 KOSTEN EN INZET
- 6 CONCLUSIES
- 7 OVERWEGINGEN WEL OF NIET VOORTZETTEN ZUSTERBAND

1 Inleiding

Sinds 2009 heeft Weert banden met Yuhang, een district van de Chinese stad Hangzhou. Op 14 maart 2013 is deze relatie omgezet in een officiële verzusteringsovereenkomst. Hoofddoel van deze stedenband is samenwerking op economisch gebied. Overweging in het betreffende raadsvoorstel van 30 januari 2013 was dat het aangaan van een stedenband met Yuhang kan leiden tot nieuwe exportkansen voor het regionale bedrijfsleven en tegelijkertijd tot het binnenhalen van nieuwe opdrachten en activiteiten uit en in China. In zakelijk contact met China is de overheid belangrijk om bij het zakenleven binnen te komen en de stedenband biedt hiertoe die mogelijkheid. China heeft zich in de afgelopen decennia ontwikkeld van low cost producent naar ontwikkelaar en maker van meer hoogwaardige producten. Een voor bedrijven interessante groeimarkt.

Citaat uit het raadsvoorstel: “uit het evaluatierapport ‘Internationale samenwerking Weert-Hangzhou (China)’ blijkt dat het hoofddoel om met Hangzhou’s district Yuhang een stedenband aan te gaan op economisch gebied ligt. China behoort namelijk tot de belangrijkste opkomende economieën in de wereld. De regio Hangzhou kan gezien worden als een economisch zeer interessant gebied. De sterke positie van Hangzhou/Yuhang heeft geleid tot vele binnenlandse en buitenlandse investeringen en de vestiging van tal van grote bedrijven buiten China. Het aangaan van een stedenband met Yuhang kan leiden tot nieuwe exportkansen voor het regionale bedrijfsleven en kan tegelijkertijd leiden tot het binnenhalen van nieuwe opdrachten en activiteiten uit en in China. Er is de laatste jaren een duidelijke groei te zien van Chinese investeerders. De eindconclusie is dat er meer dan voldoende toekomstperspectief in de samenwerking Weert Hangzhou/Yuhang zit”.

Voor China vormen buitenlandse partnerbanden, zoals zusterstadarrangementen, een belangrijk onderdeel van de Chinese diplomatie. Chinese overheden gaan vaak zelf proactief op zoek naar dergelijke partnerbanden met lokale overheden in het buitenland. Dit wordt gestimuleerd vanuit Beijing. In een China dat zich steeds meer positioneert als een grootmacht en actief zijn globale invloed wil uitbreiden, zijn dergelijke banden van groot belang. Ze helpen culturele en onderwijsrelaties tot stand te brengen en zijn ook economisch belangrijk. De Chinese cultuur hecht veel waarde aan relaties en vertrouwen. Langere relaties worden aan Chinese zijde gewaardeerd.

In de afgelopen jaren is invulling gegeven aan de stedenband door elkaar regelmatig te bezoeken en door twee culturele exposities en twee handelsmissies te organiseren. In 2018 is de zusterrelatie verlengd tot 9 mei 2023.

Uit recent onderzoek (Clingendael, 2022) blijkt dat de geopolitieke strategieën van Beijing de toon voeren in China’s decentrale banden. China gebruikt deze banden vooral als een belangrijke poort naar kennisinstellingen en kennis- en innovatierijke industrieën om de eigen internationale afhankelijkheden af te bouwen.

Bij brief van 23 juni 2021 en 7 juli 2021, afkomstig van respectievelijk Linping en Yuhang, wordt kennis gegeven van opsplitsing van het district Yuhang in de nieuwe districten ‘Yuhang’ en ‘Liping’. In beide brieven wordt gevraagd of Weert een hernieuwde (Yuhang) of nieuwe (Liping) zusterband wil overwegen. Het Nederlands Consulaat Generaal in Shanghai heeft desgevraagd bevestigd dat Linping het nieuw gevormde administratieve district is, terwijl Yuhang de oude administratie behoudt. Theoretisch gezien zou er dan volgens het Consulaat nog steeds een zusterrelatie zijn tussen (het nieuwe) Yuhang en Weert.

Hangzhou en Yuhang

Hangzhou is de hoofdstad van de oostelijke provincie Zhejiang (55 miljoen inwoners). Het is een van de bekendste en welvarendste steden van China en staat vooral bekend om de natuurlijke en groene omgeving. Yuhang (1,2 miljoen inwoners) was tot april 2021 een van de vijf districten van Hangzhou en gelegen in het centrum van de rivierdelta van de Yangtze.

Het voormalige district Yuhang wordt gekenmerkt door een zeer rijk natuurlijk en historisch erfgoed. Daarnaast beschikt de regio, net als Weert, over een sterke maakindustrie. Het district telt 1.300 make-Tech bedrijven, samen goed voor 40 procent van Yuhang 's economie. Binnen 20 minuten reisafstand ligt Hangzhou Xiaoshan International Airport en ook via weg en water is de bereikbaarheid uitstekend. Door de aansluiting op de hoge snelheidslijn zijn de belangrijkste steden in het oosten van China binnen twee uur per trein bereikbaar. Shanghai, de grootste stad van China, zelfs ruim binnen een uur.

2 Vraagstelling

Het aflopen van de huidige zusterovereenkomst in mei 2023 en de verzoeken tot het aangaan van een nieuwe stedenband met de beide nieuwe districten vormen de aanleiding tot het evalueren van de gehele periode van de band met Yuhang, 2009 tot heden. Ook wordt in het coalitieprogramma 2022-2026 'Samen Doen' gesignaleerd dat het belangrijk blijft om de samenwerkingsverbanden periodiek tegen het licht te houden en ook te beëindigen als het oorspronkelijke doel niet langer wordt gediend of al is bereikt. Tot slot spelen de toegenomen discussies over mensenrechten en de geopolitieke situatie een rol bij het evalueren van de zusterband.

De bevindingen van de eerdere evaluaties uit 2012, 2014 en 2018 worden meegenomen in de evaluatie. De effectieve periode na de vorige evaluatie (april 2018) is relatief kort in verband met de coronapandemie, die in december 2019 in China uitbrak. Deze evaluatie gaat beperkt in op het verzoek van de nieuwe districten om een nieuwe of hernieuwde zusterband, maar biedt daar wel een opstap voor.

Vraagstelling: hebben de personele en financiële inzet voor het ontwikkelen en onderhouden van de stedenrelatie tussen Weert en Yuhang geleid tot extra economische en andere activiteiten?

Bij het beantwoorden van deze vraag dient met enkele aspecten rekening te worden gehouden:

- Bij internationale samenwerking tussen overheden gaat het niet alleen om extra omzet en banen, maar ook om het leren kennen en waarderen van elkaars cultuur en kennis, gezamenlijk werken aan vergelijkbare opgaven, en uitwisseling van mensen. Ook deze meer 'zachte' aspecten van de samenwerking en het vestigingsklimaat krijgen in de evaluatie een plek.
- Het opbouwen van relaties met Chinese partners kost veel tijd. Terwijl Nederlanders gewend zijn snel tot zaken te komen, willen Chinezen eerst een band opbouwen en zijn vele formele en informele bijeenkomsten nodig alvorens een contract te sluiten. Een handelsmissie zal meestal pas succesvol zijn, indien ze het resultaat is van een (vaak jarenlange) voorinvestering.

3 Context: relatie Nederland-China

Met een bevolking van 1,4 miljard inwoners is China het grootste land (voor India) ter wereld. Dit is ongeveer één zesde van de totale wereldbevolking. Qua omvang is China, na de VS, de tweede economie van de wereld. China is wereldwijd het land dat de meeste goederen exporteert.

China is een belangrijke economische partner voor Nederland en een groeiende afzetmarkt voor Nederlandse bedrijven. Nederland is voor China de tweede handelspartner binnen de EU en China voor Nederland de vijfde handelspartner. China neemt een-derde van de groei in de wereldeconomie voor zijn rekening.

De relatie tussen China en de buitenwereld is een actueel onderwerp, onder andere door:

- de snelle groei van de Chinese economie en investeringen (onder andere van multinationals als Alibaba, Huawei, China Petroleum);
- geopolitieke veranderingen (opstelling van China ten aanzien van Rusland / de oorlog in Oekraïne);
- handelsoorlog met de Verenigde Staten;
- grootschalige investeringen in infrastructuur in onder andere Afrika en Zuid-Amerika;
- de nieuwe Zijderoute richting Europa;
- de verslechterde mensenrechtensituatie in China (onder andere VN-rapport van september 2022 over de ernstige mensenrechtenschendingen in de Chinese regio Xinjiang);
- milieukwesties.

Ook in Nederland is de afgelopen jaren veel meer aandacht ontstaan voor de relaties met China. Het Rijk is constructief-kritisch ten aanzien van China (Nederland-China: een nieuwe balans, Min BuZa mei 2019). Het wil op basis van gedeelde belangen samenwerken op een aantal thema's, maar heeft ook aandacht voor bijvoorbeeld (economische) veiligheid en cyberspionage. De China-notitie van het Rijk wijst gemeenten en provincies aan als belangrijke spelers die het Nederlandse bilaterale beleid met China vormgeven. In een Kamerbrief van het Ministerie van Buitenlandse Zaken (4 juni 2021) wordt geconcludeerd dat China in toenemende mate bepalend voor Nederland en de EU is. In de brief wordt nadrukkelijker ingegaan op de verslechterde mensenrechtensituatie. Mensenrechten, veiligheid en economie in relatie tot China kunnen niet in isolatie worden gezien en acties op het ene gebied kunnen directe gevolgen hebben voor het andere. Geïntegreerd beleid is daarom cruciaal. De Nederlandse regering heeft zorgen geuit in gesprekken met Chinese counterparts ten aanzien van de mensenrechtensituatie in China en met name in Xinjiang, Tibet en Hongkong. In 2022 heeft Nederland namens 47 landen een gezamenlijke verklaring voorgelezen in de VN Mensenrechtenraad over de mensenrechtensituatie in China.

Het ministerie van Buitenlandse Zaken is in principe voor banden met Chinese counterparts, uit economisch oogpunt maar ook om gevoelige kwesties bespreekbaar te maken. Ook is het voor de Nederlandse ambassade en consulaten in China gemakkelijker om op hoog niveau contact te krijgen. Het ministerie geeft wel aan dat het aan decentrale overheden zelf is hoe zij hun zusterbanden invulling willen geven.

Net als het Rijk onderstreept Amnesty International het belang van bewustwording en actie rondom mensenrechten door gemeenten en provincies (adviesrapport "Mensenrechten centraal stellen in decentrale partnerschappen in China", maart 2021). Het rapport geeft aan dat een zuster- of partnerband van belang is voor beide partijen. De Chinese lokale overheden waarmee banden worden aangegaan zijn waardevolle actoren als het gaat om het bespreken van mensenrechten.

Begin 2023 hebben nog 27 Nederlandse gemeenten en negen provincies een stedenband/zusterrelatie met China. In Limburg zijn dit naast Weert: Maastricht – Provincie Limburg en Sittard-Geleen. De provincie Limburg is in 2014 een vriendschapsrelatie met de West-Chinese provincie Sichuan gestart ten dienste van het bedrijfsleven en onderwijsinstellingen. Bij een aantal gemeenten en provincies staat de relatie met China onder spanning en is in heroverweging. In de afgelopen jaren hebben in elk geval Eindhoven, Valkenburg aan de Geul, Arnhem, Enschede, Oosterhout en de Provincies Noord-Holland en Utrecht de stedenband opgezegd. De gemeente Amsterdam heeft geen stedenband/zusterrelatie meer maar werkt waar mogelijk en passend wel nog samen met China. Het hebben van een stedenband is volgens deze stad dan ook niet noodzakelijk voor het zaken doen.

In de provincie Limburg helpt LIOF, team International Trade Development, Limburgse ondernemers om contacten te leggen in onder andere China. Dit doen zij via kennisverstrekking en matchmaking. De focus ligt op agrofood, industrie en logistiek en de cross-overs tussen deze sectoren. Daarbij richt LIOF zich op de transitie energie, circulariteit, gezondheid en digitalisering. In dit kader organiseert LIOF ook handelsmissies naar China voor Limburgse ondernemers, vaak samen met de Rijksdienst van ondernemend Nederland (RVO), en worden beurzen bezocht.

4 RESULTATEN

Periode 2009 tot 2013

Kennismaking

Deze periode stond in het teken van kennismaken en investeren in vriendschap en vertrouwen via cultuur en culturele uitwisseling. Over en weer zijn er bestuurlijke bezoeken gebracht, waarbij de basis is gelegd voor een officiële verzustering tussen Weert en Yuhang.

Evaluatie 2012

In december 2012 werd de samenwerking met Yuhang (periode 2009-2012) voor het eerst geëvalueerd. De regio Hangzhou wordt gezien als een economisch zeer interessant gebied. Conclusie: een hechte samenwerking met China biedt grote kansen voor de economie in onze (Eu)regio, zowel voor de Chinezen die bij ons willen investeren alsook voor onze bedrijven die met China zaken willen doen. Er zit meer dan voldoende toekomstperspectief in de samenwerking Weert-Hangzhou/Yuhang.

Periode 2013 tot april 2018

Verzusteringsovereenkomst 2013

Op 14 maart 2013 is de verzusteringsovereenkomst tussen Weert en Yuhang getekend in Yuhang. Deze behelst de uitwisseling en samenwerking tussen de beide steden op verschillende thema's waaronder economie, handel, wetenschap en technologie, cultuur, onderwijs, sport en volksgezondheid. De overeenkomst heeft een geldigheid van vijf jaar, die stilzwijgend wordt verlengd tenzij één van de partijen de overeenkomst wenst te beëindigen.

Kunstuitwisseling Art Spectrum

In 2014 en in 2015 vond het kunstuitwisselingsproject Art Spectrum plaats. In 2014 in Weert, binnen het programma voor de viering van Weert 600 jaar stad, en in 2015 in Yuhang.

Evaluatie december 2014

In de evaluatie van december 2014 wordt benadrukt dat het zaken doen met China een kwestie van lange adem is. Het onderhouden van de relatie speelt daarbij een belangrijke rol. In dat kader vinden er regelmatig bezoeken en tegenbezoeken plaats. Aan de hand van de evaluatie is besloten om de samenwerking tussen Weert en Yuhang voort te zetten, te intensiveren en uit te bouwen. Het organiseren van een handelsmissie in 2015 is een belangrijk speerpunt.

Handelsmissie 2016

Door een gebrek aan interesse vanuit het bedrijfsleven is de missie in 2015 een jaar uitgesteld. Vervolgens is een delegatie van 14 bedrijven uit Weert en omgeving, provincie en gemeente (in totaal 32 personen) van 11 tot 16 april 2016 op handelsmissie naar Yuhang gegaan. Tijdens deze missie is onder meer een conferentie bezocht met aansluitend matchmakingsgesprekken, zijn Chinese bedrijven op locatie bezocht en is aan internetgigant Alibaba een propositie voor een distributiecentrum aangeboden. De handelsmissie werd goed gewaardeerd door de deelnemers en een aantal matches zijn tot stand gebracht.

Evaluatie april 2018

Aan de hand van een overzicht van activiteiten wordt er geconstateerd dat er voldoende resultaten zijn bereikt om de samenwerking tussen de gemeente Weert en het district Yuhang te continueren.

Periode na april 2018

Studentenuitwisseling

Met de Stichting Limburgs Voortgezet Onderwijs (Weert) en de stichting Global Exploration zijn meerdere gesprekken gevoerd om te komen tot een studentenuitwisseling tussen beide steden. Hun aanbod is gedeeld met Yuhang. Uiteindelijk lukte het niet om zowel in Weert als in Yuhang een programma rond te krijgen en heeft de stichting vastgehouden aan hun sinds 2011 vaste bestemming in China, namelijk Chengdu.

Kunstuitwisseling Grand Canal du Nord

In 2018 vond in Yuhang het kunstproject "The Great Canal" plaats dat uitgevoerd werd door twee kunstenaars uit Yuhang en twee uit Weert. De return van deze expo vond van 9 tot 24 november 2019 plaats in de Paterskerk te Weert. De naam "Grand Canal du Nord" is een verwijzing naar het door Napoleon Bonaparte gedeeltelijk aangelegde kanaal tussen de Schelde, de Maas en de Rijn dat vandaag de dag nog altijd door Weert voert. In de expo werd de impact van het kanaal op de omgeving via een beeldverslag weergegeven.

Alibaba

Tijdens de handelsmissie 2016 heeft een bestuurlijke delegatie onder leiding van gedeputeerde Beurskens een propositie gedaan aan de directie van Alibaba en haar logistieke dienstverlener Cainao. Deze samenwerking is met het LIOF nader verkend tijdens vervolfbezoeken in Yuhang en Weert. Tijdens de bezoeken is de positie van Limburg, en Weert in het bijzonder, in het logistieke landschap geprofileerd. In juni 2018 werd bekend dat Alibaba voor Luik koos. De keuze voor Luik was mede gebaseerd op de aanwezigheid van het nabij gelegen vliegveld Liège Airport dat al een verbinding had met China. Positief neveneffect van de acquisitie van Alibaba was dat Weert in de (landelijke) publiciteit kwam, en in het bijzonder de vestigingsmogelijkheden op Kampershoek 2.0.

China Hotel

In november 2015 is met China Center Zaanstad BV een intentieverklaring getekend voor de realisatie van een China Hotel in Weert. Gelet op onder meer het ontbreken van voldoende voortgang in het project, heeft het college in januari 2019 besloten de samenwerking te beëindigen.

Handelsmissie 2019

Van 12 tot 15 april 2019 is Weert bezocht door zeven bedrijven uit Yuhang. De missie bestond uit een openingscongres, bedrijfsbezoeken en matchingsgesprekken. Er hebben zes matchingsgesprekken plaatsgevonden, waarvan twee in het Munttheater en vier in combinatie met een bedrijfsbezoek. Deze hebben geen direct meetbare economische effecten opgeleverd. Indirecte, niet-tastbare effecten zijn het toegankelijk maken van de Chinese markt, het warmhouden van contacten met China en kennis en ervaring opdoen met de Chinese markt. Buiten de handelsmissie zijn er geen afzonderlijke verzoeken gekomen van ondernemers om contacten te leggen in China.

Kort voor de missie kwam een bericht uit Yuhang dat men enkele dagen minder aanwezig kon zijn en na aankomst bleek dat twee Chinese bedrijven niet waren meegekomen waardoor we enkele Weerter bedrijven moesten teleur stellen.

Volgend op de handelsmissie heeft een bestuurlijk-ambtelijke delegatie in juni 2019 een bezoek aan Yuhang gebracht vanwege de concrete belangstelling van een Chinees bedrijf om zich te vestigen in Weert.

In de huidige context zien we dat Provincie en andere gemeenten meer vraag gestuurd te werk gaan in plaats van het op eigen initiatief organiseren van een handelsmissie. In Limburg haakt het LIOF, onderdeel International Trade Development, aan bij missies die aansluiten bij de speerpuntsectoren agrifood, industrie en logistiek en relevante thema's voor de provincie zoals energie, circulariteit, gezondheid en digitalisering. Ook faciliteert LIOF de matchmaking, waarbij zij gebruik maakt van haar eigen uitgebreide netwerk en partners.

Coronacrisis

In december 2019 brak de coronapandemie uit in China. Hierdoor is de relatie met Yuhang sindsdien op een laag pitje komen te staan. Er hebben geen bezoeken meer plaatsgevonden en er is slechts sporadisch contact geweest. Eind 2022 heeft de Chinese overheid een einde gemaakt aan het zero covid-beleid.

5 Kosten en inzet

In het raadsvoorstel uit 2013 (aangaan stedenband) is een jaarlijks budget van € 30.000,- ingeschat om inhoud te kunnen blijven geven aan de bestuurlijke samenwerking tussen Weert en Yuhang, inclusief het bevorderen van de economische samenwerking tussen beide steden.

Over de gehele periode van de samenwerking (2009 tot en met 2022, 14 jaar) is € 171.738,- uitgegeven aan de relatie met Yuhang (gemiddeld € 12.267,- per jaar). Over de periode van de officiële verzustering (2013-2022, 10 jaar) betreft het € 126.453,- (gemiddeld € 12.645,- per jaar). Het totale bedrag is daarmee, hoewel aanzienlijk, lager dan aanvankelijk werd ingeschat. De kosten zijn vergelijkbaar met die van andere steden, zo is in Capelle aan de IJssel een jaarlijks budget van € 20.000,- beschikbaar voor de stedenband. In Arnhem bedroegen de kosten circa € 10.000,- tot € 15.000,- per jaar.

De hoogste grootste uitgaven hebben plaatsgevonden in 2012 (€ 37.878,-, uitgaven aan reizen en bijeenkomsten) en 2014 (€ 65.281,- i.v.m. kunstexpo). De kleinste laagste uitgaven in 2016 (surplus € 4.106 i.v.m. licht overschot handelsmissie) en 2020/2021/2022 (in totaal € 625,-).

Nast de kosten was er sprake van bestuurlijke en ambtelijke tijdsinzet in het kader van de stedenband. Ambtelijk betrof dit met name de (voormalige) kabinetschef, de beleidsadviseur economie en de bedrijfscontactfunctionarissen. De bestede uren zijn niet separaat bijgehouden.

6 Conclusies

In de voorliggende evaluatie is de vraag onderzocht of de personele en financiële inzet voor het ontwikkelen en onderhouden van de stedenrelatie tussen Weert en Yuhang tot extra economische en andere activiteiten hebben geleid, en op welke wijze en in welke mate de activiteiten in positieve zin hebben bijgedragen aan zakelijke resultaten voor de bedrijven en instellingen. Deze onderzoeksvraag heeft geleid tot de volgende conclusies.

- Bij het aangaan van de stedenband stond het economische perspectief voorop. China is een belangrijke handels- en investeringspartner van Nederland. De snel groeiende afzetmarkten bieden Nederlandse bedrijven veel kansen. Yuhang kent een economische structuur die interessant genoeg was om de relatie aan te gaan. Voor Chinese steden zijn buitenlandse stedenbanden vanuit diplomatiek oogpunt van belang, gestimuleerd vanuit Beijing.
- In China gaat de relatie voor het zaken doen. Over de gehele periode is er dan ook geïnvesteerd in kennismaking en vriendschap om de basis te leggen voor economische uitwisseling, het hoofddoel van de zusterband. Vanuit de Gemeente Weert is 13 keer een bezoek aan Yuhang/China gebracht. De delegatie bestond altijd uit de burgemeester en de kabinetschef. Ook wethouders en ambtenaren alsmede Weerter ondernemers en Weerter kunstenaars zijn mee naar Yuhang geweest. Vanuit Yuhang government is zeven keer een bezoek aan Weert gebracht.
- De directe zakelijke resultaten van de stedenband zijn moeilijk vast te stellen. Bij enkele bedrijven is hiervan sprake geweest. De precieze waarde hiervan voor Weert is moeilijk te kwantificeren. Bovendien was een deel van de betrokken bedrijven toch al actief op de Chinese markt en vormt een missie slechts een onderdeel van een heel proces dat nodig is om in China tot zaken te komen.
- Minder tastbare resultaten zijn het opdoen van kennis over zaken doen op de Chinese markt, het leggen van contacten en het openen van belangrijke deuren; als bijproduct is het beter leren kennen van andere ondernemers uit Weert en omgeving regelmatig genoemd.
- De acquisitie van Alibaba, weliswaar niet gelukt, heeft geleid tot extra publiciteit voor Weert, in het bijzonder voor het bedrijventerrein Kampershoek 2.0.
- De aan de missies deelnemende bedrijven waarderen de rol van de gemeente Weert in het leggen van contacten met China. Bij het zaken doen in China zijn zeker in het begin contacten met de juiste overheden belangrijk. Zoals ook in vorige evaluaties is aangegeven, dienen de ondernemers het stokje vervolgens over te nemen van de overheid. Buiten de missies heeft de gemeente echter nauwelijks verzoeken gekregen van individuele ondernemers om contact te leggen in China.
- De opbrengst van de twee handelsmissie is wisselend. Provincie en andere gemeenten geven aan dat het effectiever is om vraag gestuurd te opereren in plaats van op eigen initiatief een missie op te zetten. Deze marktvaart is tot nu toe echter uitgebleven, behoudens de gemeentelijke initiatieven waar ondernemers op aansloten. Het bedrijfsleven heeft niet actief blij gegeven van behoefte om contacten te leggen in China/Yuhang. Het is daarom opportuun om aan te sluiten bij handelsmissies die vanuit LIOF/het Rijk worden georganiseerd. Deze hebben een sectorale en markt gestuurde benadering, niet beperkt tot een specifieke plaats of regio.
- Op het vlak van cultuur zijn er concrete resultaten bereikt in de vorm van een tweetal exposities.
- Op het vlak van onderwijs zijn contacten gelegd, die niet tot concrete activiteiten hebben geleid.
- De relatie van Westerse landen, waaronder Nederland, met China staat onder toenemende druk vanwege de geopolitieke situatie, mensenrechten-, veiligheids- en milieukwesties en de dominante rol van de staat/communistische partij. Ook is de toegang tot de Chinese markt moeilijk (ongelijk speelveld, met grote handelsoverschotten van China tot gevolg). De

Nederlandse overheid pleit voor een kritische, gebalanceerde benadering, waarin directe banden tussen lagere overheden ook een rol spelen. Een toenemend aantal gemeenten en provincies heeft hun Chinese stedenband in de afgelopen jaren opgezegd.

- De kosten van de relatie met Yuhang, ruim € 12.000,- per jaar, zijn vergelijkbaar met die van andere steden voor het onderhouden van de stedenband. Daarnaast was er sprake van bestuurlijke en ambtelijke tijdsinzet.

7 Overwegingen wel of niet voortzetten zusterband

Het wel of niet voortzetten van de zusterrelatie met het nieuwe Yuhang en/of Linping is een afweging van de voor- en nadelen van de relatie. Er zijn argumenten voor het continueren van de vriendschapsrelatie en tevens argumenten om deze relatie te beëindigen. Dat is een ingewikkeld vraagstuk omdat de argumenten voor en tegen van een andere orde zijn; praktische argumenten versus principiële argumenten. Samengevat zijn de argumenten voor en tegen:

Argumenten voor

- Economische kansen: China is een grote en interessante markt voor de Weerter bedrijven en een van de belangrijkste spelers op de wereldmarkt.
- Het bedrijfsleven kan niet om de tweede grootste economie ter wereld heen. De gemeente is van meerwaarde door hen te faciliteren bij hun contacten.
- Door de langjarige vriendschapsband -en daarmee vertrouwensband- worden deuren sneller en makkelijker geopend.
- Het Rijk stelt zich constructief-kritisch op ten opzichte van China-relaties. Juist op lokaal niveau kan er veel worden bereikt in de dialoog, onder andere over mensenrechten en veiligheid. Omdat deze thema's de laatste jaren nadrukkelijker dan voorheen op de voorgrond zijn gekomen, kunnen deze in geval van een eventuele toekomstige voortzetting op de agenda worden geplaatst.
- Zusterbandenrelaties voor Chinese overheden hebben vaak een symbolische waarde. Het verbreken ervan kan worden ervaren als een politieke daad van afwijzing. Het is daarmee mogelijk dat het verbreken van een of meerdere zusterbandrelaties gevolgen heeft voor de relaties op lokaal niveau en eventueel de nationale bilaterale relatie.

Argumenten tegen

- Er zijn weliswaar economische resultaten geboekt, maar deze zijn moeilijk vast te stellen en vooral in niet-tastbare zin. Er zijn over de gehele periode nauwelijks verzoeken vanuit het bedrijfsleven ingediend om contacten te leggen met (potentiële) partners in China.
- Met betrekking tot handelsmissies kan aansluiting worden gezocht bij LIOF International Trade Development; daar is een zusterband niet voor nodig.
- Spanningen met China op het vlak van mensenrechten, (digitale) veiligheid en geopolitiek.
- Hoewel het verdere verloop van de pandemie onzeker is vormt Covid-19 zeker bij een lange afstandsrelatie als die met Yuhang een zeer beperkende factor.
- Het coalitieprogramma 2022-2026 "Samen Doen" bevat een strategische heroriëntatie op samenwerking in de regio: met Midden-Limburg, Noord-Limburg, onze Belgische buurgemeenten, Noord-Brabant en Euregio Rijn-Maas-Noord.
- Een toenemend aantal gemeenten en provincies heeft de zusterband beëindigd of stelt deze ter discussie.

Opties voor de toekomst

- Het voortzetten van de relatie met het 'nieuwe' Yuhang en/of Linping kan voordeel opleveren voor beide partijen op economisch gebied en de mogelijkheid geven maatschappelijke onderwerpen bespreekbaar te maken en/of te houden.
- Het beëindigen van de relatie betekent dat niet langer wordt geïnvesteerd in kosten en bestuurlijke en ambtelijke inzet. Hiermee wordt een duidelijk signaal afgegeven. Mocht hiervoor gekozen worden dan is het van belang te weten dat de relatie, eenmaal verbroken, waarschijnlijk niet meer of zeer moeilijk kan worden hersteld, mocht daar in de toekomst behoefte aan zijn.
- Een derde 'optie' is een zogenaamde slapende relatie. Ook landelijk vinden binnen een aantal bestaande zusterrelaties al weinig tot geen activiteiten meer plaats. Dit is vaak het gevolg van verminderde mogelijkheden, synergie en aandacht en niet zozeer door een bewust besluit. Door de banden niet te verbreken geeft het de partijen de mogelijkheid de samenwerking op elk gewenst moment weer te intensiveren, indien daartoe aanleiding is. Ook heeft deze optie voordelen uit het oogpunt van kosten en tijdsinzet.